

51828/-10.

VIII. évfolyam, 1. szám.

1937. szeptember hó.

ARANYKALASZ

A SZARVAI M. KIR. TEJ-ÉRTÉKESÍTŐ-ÉRTÉKESÍTŐ KÖZÉPFOKÚ
GAZDASÁGI TANINTÉZET GAZDASÁGI JÚLIUSI
ÖNKÉPZŐKÖRÉNEK LAPJA

Főszerkesztő:

Lahmann Sándor

IV. é. n.

Felelősszerkesztő:

Tóth János

IV. é. n.

Főmunkatársak:

Bordács I. - Demeter Gy. - Flóderer J. Gy. - Szabó I. - Szabó B.

IV. é. n.

III. é. n.

III. é. n.

III. é. n.

III. é. n.

EGYETEMI KÖNYVTÁR
SZEGED

FOLYÓIRATOK

1937/39/1-1/103

TARTALOM

I. Vezércikk:

Gondolatok az iskolai év elején. Írta: Lahmann Sándor IV. é. n.

II. Gazdaság:

1. A zöldségfélék téli eltartása. Írta: Demeter György III. é. n.
2. Új vetőmag-tisztítógép. Írta: Dubay Aladár m. kir. gazdasági gyakornok.

III. Irodalom:

Vihar után kisüt a nap. Írta: Földi Sándor I. é. n.

IV. Öreggazdák:

Rovatvezető: Lászlóffy István kép. gazda, korelnök.

V. Hírek:

Közli: Bordács István IV. é. n.

ARANYKALÁSZ

A SZARVASI M. KIR. TESSEDIK SÁMUEL KÖZÉPFOKÚ GAZDASÁGI
TANINTÉZET GAZDAIFJÚSÁGI ÖNKÉPZŐKÖRÉNEK LAPJA

MEGJELENIK HAVONTA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szarvas, M. Kir. Gazdasági Tanintézet

Előfizetési díj egy évre 2 pengő

Egy szám ára 20 fillér

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.*

Gondolatok az iskolai év elején

Írta: Lahmann Sándor IV. é. n.

A természet aratása után vagyunk. A jóságos Isten bőségesen hullatta áldását. Felénk fordította orcáját s erőt adott újra a magyar népnek egy év harcaihoz, küzdelmeihez.

A vakáció alatt jártuk a vidéket. Gyönyörködtünk a búzatáblák kalásztengerében, amelyek minden dolgos magyar részére bőségesen termik a mindennapi kenyeret. Láttuk a magyarság egyszerű, de szigorú erkölceit, olthatatlan hazaszeretetét és mély vallásosságát. Fürödtünk józanságában s magyar anyanyelvünk csodás muzsikájában. Ez a legszebb melódia! Szében hangzik a világ bármely nyelvénél s minden szavából az ezer éves kultúra himnusza csendül ki. Csodás összhangban harsogja a csonka határokon innen és túl, mily dicső, mily szép magyarnak lenni!

Jártuk a rónát és hegyeket, gyönyörködtünk sziklák messze lát-

határában. — A hegyeket, a sziklákat az iskola jelképezi. Ez ad értelmünknek láthatárt. Lelkünknek szárnyat, itt ismerjük meg valóban Istennek csodálatos dolgait. Hazánk szépségét, gazdagságát is itt tárják elibénk. Nemzeti történelmünk aranylapjai itt nyílnak meg előttünk. Átfogó s mindent lebíró erővel itt bontakozik ki előttünk annak nagy értelme, hogy mit jelent számunkra Isten és a Haza fogalma. Ennek birtokában tudjuk értékelni s magyar lelkünk egész megvetésével elítélni azt az aknamunkát, mellyel hivatlan álpróféták hangzatos jelszavakkal népünk megrontására törnek.

Golgotajárásunkban ezer éven át az Isten és Haza szerelme volt a megtartó és védő paizsunk. Nagy-Magyarország visszaállításához is innen merítünk erőt. Ennek fényénél és varázsánál erősítjük szívünket-lelkünket, igyekszünk tartalmat adni a magyar Hiszekegy-

nek s vérünk hullásával is dolgozunk azon, hogy félárbócról újra az égig repüljön Nagy-Magyarország, hősök népének büszke zászlója.

Az almamáter falai között már a rendes munka folyik. Üteme lázasabb, mint a múlt tanévben.

Visszhangja a nemzeti fájdalom és gyász szavának, mely fokozott munkára szólítja a Haza minden hű fiát! Szól elsősorban nekünk ifjaknak, hogy ismerjük fel hivatásunk szentségét s ne csak szóval, de tettel bizonyítsuk „Hiszünk Magyarország feltámadásában.”

G A Z D A S Á G

A zöldségfélék téli eltartása

Írta: Demeter György III. é. n.

Az ősszel betakarított zöldségek közül sok kerül késő téli, sőt még tavaszi használatra is. Hogy ezeket a felhasználásig minél kevesebb veszteséggel tudjuk eltartani, az elraktározás helyére és módjára nagy gondot kell fordítanunk. Különösen a magnak szánt zöldségféléket kell a célnak megfelelően átteleltetni. Ez képezi a jövő évi magtermesztésünk alapját.

A legtöbb zöldségféle eltartására legalkalmasabb a száraz és szellős pince vagy kamra. Ezek hiányában szabadföldi vermekben is jól átteleltethetők a zöldségfélék. Egyes magnak való zöldségféléket helyesebb szabadban elvermelni, mert a meleg pincében idő előtt magházat fejlesztenek. Ügyelnünk kell a zöldségfélék teleltetésénél a rétegezésre használt homok tisztaságára. Friss és száraz bányahomokot használjunk. A használt homok mindig tartalmaz korhadó, rothadó anyagot és ez megfertőzi a zöldséget is.

Mielőtt a zöldségféléket telelő helyükre raknánk a legnagyobb gondossággal válogassuk át. Igen fontos, hogy a telelőhelyre teljesen ép és egészséges termény kerüljön. Így vehetjük csak elejét a nagyobb mérvű rothadási veszteségeknek. A zöldség főlegesen leveleit és gyökereit is tisztogassuk le. A fejes- és kelkáposzta külső, hibás, törődött leveleit,

sőt a fogyasztásra kerülőnek a gyökérezetét is eltávolítjuk. A gyökérfélékről, a petrezselymet kivéve, a levélzetet teljesen leszedjük, csak a magnak hagyottakon hagyjuk meg a szívleveleket. A zellergumóról, a céklarépáról és a petrezselyemről az oldalgyökereket is le kell metszeni. A magnak való zöldségfélék gyökereit azonban érintetlenül hagyjuk. A magnak szánt zöldségeket tisztogatás után azonnal elrakjuk. A fogyasztásra szánt terményeket előbb kellően megszikkasztjuk, megfonnyasztjuk és csak azután hordjuk be a telelőhelyükre.

A szabadföldi teleltetőverem rendszerint 120—130 cm széles és 60—80 cm mély meredekfalú árok. A hosszát a vermelésre kerülő zöldségféle mennyisége határozza meg, de 4—5 méternél ne legyen hosszabb. A teleltetőverem helyét mélyen fekvő altalajvízzel bíró és az átlagos földszintnél magasabban fekvő helyen jelöljük ki. Igen jó, ha magasabb épületek nyugati, északi fala mögött vagy fák árnyékában helyezhetjük el. Ilyen helyeken a hó sokkal tovább marad meg rajta s tavasszal későbbben melegszik fel. Ez különösen a magnak való zöldségfélék teleltetésénél fontos. A zöldséget valamivel magasabban rakjuk a verembe, mint annak a mélysége és a tetejét domború felü-

letűre képezzük ki. Így elérjük azt, hogy a zöldséget borító szalmára rakott föld szintén domború felületű lesz s a csapadékvíz lefolyik róla. A verembe rakott zöldséget a fagyok beálltáig csak 10 cm földréteggel látjuk el, a gerincnél pedig, hogy a képződő vízgőzök eltávolodhassanak, csak szalmával fedjük be. A végleges földtakarónak 30–40 cm vastagnak kell lenni. Hidegebb vidéken erre a földrétegre még egy arasznyi szalmát vagy falombot tanácsos helyezni és ezt még 25–30 cm vastagon le kell földelni. Ez a takaró még 20–22° C hideg ellen is biztos védelmet nyújt.

Egyes zöldségféléket a mezőgazdaságban használatos prizmákban is átteleltethetünk. A prizma helyének kiválasztásánál a vermelésnél elmondottak az irányadók. A prizma helyét lehetőleg észak-déli irányban jelöljük ki. A kijelölt helyen a földet 1'2–1'5 m szélességben egy ásonyom (kb. 20 cm) mélységben kiássuk. A gödör aljára a termény berakása előtt 10 cm vastag szalmaréteget helyezünk. A zöldséget 1 m magasságban, fölfelé folyton keskenyedő prizmaalakban rakjuk a szalmára. A prizmázás megkezdése előtt szellőztetés céljából ajánlatos a gödör közepén 20 cm magas léccsatornát vagy 15–20 cm vastagságban összekötött nádköteget végigfektetni. Az összerakott termény tetejére is helyezünk lyukakkal ellátott háromszög alakú deszkaszellőztetőt. Összerakás után a prizmát 10–15 cm vastagon leszalmázzuk és 25–30 cm vastag földréteggel látjuk el. A prizma gerincét egyelőre csak szalmával fedjük be. A prizmát csak a fagyok beállta után földeljük le teljesen. Ekkor még egyszer körülburkoljuk szalmával és a gerincét is leföldeljük 20–25 cm vastagon. A leföldeléshez szükséges földet a prizma körül ásott árokból vesszük. A földelő-árok és a prizma között legalább 50 cm távolság legyen.

A fogyasztásra szánt zöldségfélék kevés munkával és igen jól teleltethetők

át olyan pincékben vagy teleltetőkamrákban, melyekben a hőmérséklet tavasszal sem emelkedik 2–3 fok C fölé. A levágott fejeskáposztát és kelkáposztát a pincében vagy a teleltetőkamrában polcokra rakva soká tarthatjuk el frissen. A magnak hagyott gyökeres fejes- és kelkáposztát, kalarábót szabad földben egy ásonyom mélységű árokban fejjel lefelé állogatva teleltethetjük jól át. Az árkot oly vastagon fedjük be földdel, hogy a zöldségek a fagytól védve legyenek.

A petrezselymet, paszternákot, sárgarépát, karottát és a feketegyökeret a pincében, fal mellett, soronként homok közé rétegezve helyezhetjük el. Az első sort 3 ujjnyi homokra rakjuk, úgy, hogy a szomszédos gyökerek között legalább egy ujjnyi hézagot hagyunk. Az egyes sorokban a gyökerek váltakozva fejjel kifelé illetőleg fejjel befelé legyenek rakva. A sorok közötti homokréteg vastagsága 2–3 ujjnyi legyen. A gyökérféléket a pincében különálló kúp, prizma vagy hasábalakú csomókba is összerakhatjuk.

A gumószeller, céklarépa, kalaráb, sárgarépa, karotta, feketegyöker, paszternák és petrezselyem szabadföldi vermekben is igen jól áttelelnek. A magnak hagyottakat csakis így helyes átteleltetni.

Prizmában leggyakrabban a céklarépát és a burgonyát teleltetjük, de a többi gyöker és gumós zöldségek is igen jó helyet találnak benne. A vöröshagymát zsup- vagy nádfedeles házak padlásán, lehetőleg nem fűtött helyiségek fölött helyezük el. A duggatóhagymát, tekintve, hogy ennél nagyon fontos a tökéletes száradás, legcélszerűbb kisebb, ritkaszövéssű, szellős zsákban, fűtött szobában a mennyezetre függeszteni.

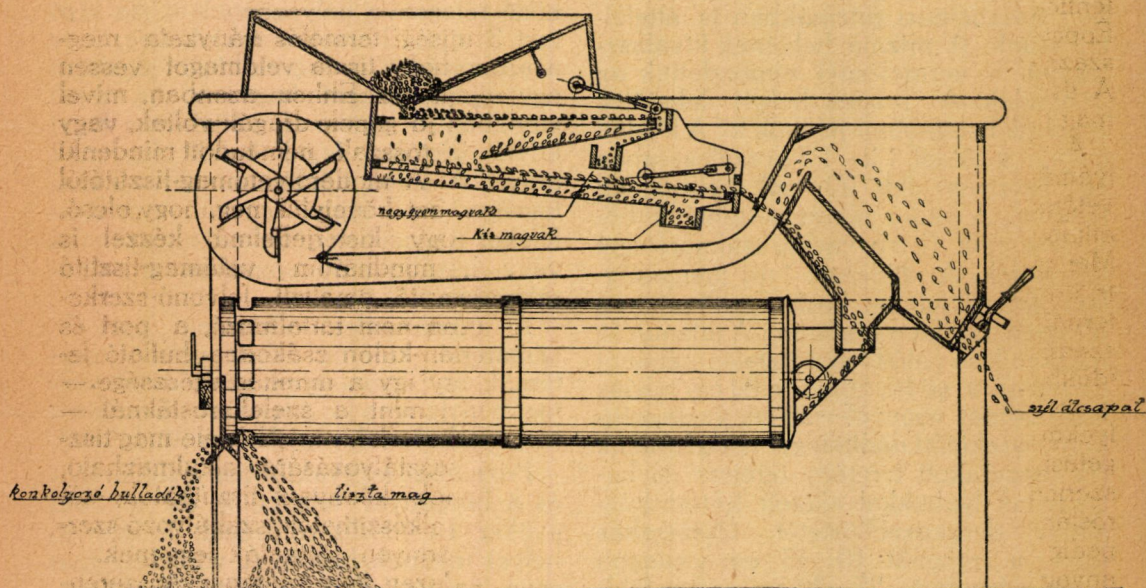
A könnyen hozzáférhető helyen: pincében, kamrában, padlásán elhelyezett zöldségféléket időnként ajánlatos átvizsgálni és a romlott zöldséget a továbbfertőzés megakadályozása végett még idejében eltávolítani.

Új vetőmag-tisztítógép

Írta: Dubay Aladár m. kir. gazdasági gyakornok.

Gabonaféléknél a kicsépelt magban még sok gyommagvat találunk, mert — mint mindenki tudja — a gabonafélék gyomnevelők. Gyomirtó növényeknél, amilyenek a kapások, vagy a zölden lekaszált takarmányfélék, a gyomot fájának fenntartásában, a maghozásban, meggátoltuk. A gyakrabban előforduló gyomokat (tarackbúza, pipacs, búzavirág, konkoly, szédítővadóc, acat, aranka, vadrepce stb.) mindenki ismeri. Ezek

Ilyen a szántás mellett a kapálás és az acatolás. Az úgynevezett profilacticus (megelőzést célzó) gyomirtási módzatok ennél mind jóval könnyebbek. A gyomot magjával terjesztheti a szél és az állat. Az állat akkor terjeszti a gyomot, ha ocsut, magtári hulladékot darálatlanul etetünk vele. A magvak az állat bélcsatornáján keresztül a trágyába jutnak, ahol évekig csíráképesek maradnak. Ez ellen önmagától kínálkozik a védekezés

A Graepel-féle „Rex” vetőmag-tisztítógép metszetrajza.

közül az éléloket — tarackbúza, acat, aranka — gyökerestől kell irtanunk, így ellenük jó védekezésre szolgál a korai tarlóhántás.

A tarlóhántás, mint védekezési mód, nemcsak ezen gyomok felszaggatását célozza, hanem a már elhullatott, kipergett gyommagvakat aláfordítja. Ezek őszig kikelnek, fejlődnek, amikor is az őszi mélyszántással még a maghozás előtt elpusztíthatjuk.

Leghathatósabb — de legnehezebb — gyomirtást talajműveléssel végezhetünk.

módja: ocsut, magtári hulladékot mindig darálva etessünk.

Terjesztheti a gyomot az ember maga is akkor, amikor tisztátalan, gyommagvakkal teli magot vet el földjébe. Aki gyomot vet, gyomot arat. A vetőmagnál nemcsak azt kell néznünk, hogy törött szemek, talajmorzsák, homok, tisztatlanságok ne legyenek közöttük, hanem, hogy fajtaazonos legyen. Minden mag gyomnak számít, amit nem volt szándékunkban termelni. Ha megbízható helyről vesszük a vetőmagot, úgy a fajta-

azonosság kérdésével nem is lesz baj. (Maga a törvény is védelmet nyújt ebben a gazdának. Az 1895. évi 46. § 8. pontja értelmében olyan esetben, amikor 10 kg-nál nagyobb mennyiségű vetőmagot adnak el s a feltüntetett csírázási és tisztasági százalék nem felel meg a valóságnak, az eladó kártérítést köteles nyújtani.) Ha csak 2 százaléknyi tisztátalanságot, vagy gyomot tételezünk fel valamely vetőmagban, már ebből is nagy kárunk származhatik. Nobbe szerint 100 kg-ban 2 kg vadrepce-mag 100.000, 5 százalék tisztátalanság lóherénél 500.000, 5 százalék tisztátalanság francia-perjénél 55.000,000 gyommagvat tartalmaz átlagosan. A kisebb magvaknál, mint a fentiekből kitűnik, több a gyommag. Éppen ezért nagyobb magvaknál 100 százalékos tisztaságot követelünk meg. A tiszta vetőmag előfeltétele a jó vetőmag-tisztítógép.

A vetőmag-tisztítógép — az évek folyamán — sokat fejlődött. A különböző vetőmag-tisztító elvek kombinálása és alkalmazása új típusokat hozott létre. Míg rostáknál nagyság és súly szerinti, triőröknél alak szerinti, addig a szelektornál nagyság, fajsúly és rugalmasság szerinti osztályozást látjuk. A legrégebbi időkben kézi rostákat használtak, majd a szelelőrosták kerültek forgalomba, melyeknek rostái a nagyság szerinti válogatást, szelelőlapátjai pedig a fajsúly szerinti osztályozást végezték. A felső rostán maradt a nagyobb rög, az alsón pedig csak a maggal egyenlő nagyságú anyag tudott átjutni. A magnál kisebb anyagot a szelelő távolította el. Fontos a rostánál, hogy egyszerre kevés magot engedjünk a garatba, hogy így — az egyenletes hajtást is betartva — ne egyszer kevesebb, másszor több széláram jusson az egységnyi tömegű magra.

A triőrök alak szerinti válogatása a rézsútos bádoghengerben történik, amely a mag alakjához alkalmazkodó mélyedésekkel van teli. A mélyedésekbe a konkoly beleül s forgatáskor magasabbra kerül, mint az ovális alakú búzaszem a henger belsejében, amely alakjánál fogva a mélyedésekből kicsúszik. A henger belsejében lévő vályú azután összegyűjti a felhozott és a holtponton

kiborult konkolyt, honnan azután végtelen csavar szállítja ki a gép belsejéből. Munkavégezmény a triőrnél 1—2 q óránként.

A közelmúltban forgalomba került HSCS-szelektor egyesíti magában mindkét előbb ismertetett gép válogatási elvét, sőt azokat szellemes újítással egészíti ki, a rugalmasság különbözőségének kihasználásával. Mivel motorhajtású gép, óránként 2—5 q-ig terjed munkavégezménye, de hátránya, hogy igen drága, nagy terjedelmű és motorjának meghajtásához a kisebb helyeken nem áll rendelkezésre villanyerő. Kitűnő munkavégezménye ellenére főként a fenti okok gátolták tömeges és általános elterjedését.

A minőségi termelés irányzata megköveteli, hogy tiszta vetőmagot vessen minden gazda. Ehhez azonban, mivel az eddigi jó gépek drágák voltak, vagy az olcsók rosszak, nem tudott mindenki hozzájutni. A modern vetőmag-tisztítótól nemcsak azt követelik meg, hogy olcsó, hanem hogy kisterjedelmű, kézzel is hajtható, mindhárom vetőmag-tisztító elvet egyesítő, amellet felvonó-szerkezetet külön nem tartalmazó, a port és rögöt külön-külön zsákokba hullató legyen, hogy így a munkás egészsége — nem úgy, mint a szelelő-rostáknál — megkíméltesse és mindenféle mag tisztítására, osztályozására alkalmazható, a szitalapok könnyen tisztíthatók, sőt házilag is elkészíthetők, szabályozó szerkezetei könnyen állíthatók legyenek.

A mindezen követelményeket szerencsésen egyesítő „Rex” vetőmag-tisztítógép nagyság, fajsúly és alak szerint kiválóan osztályoz, csupán 95 cm széles — úgyhogy minden ajtón befér — könnyű, mert 4 ember rövid távolságra, szekér nagyobb távolságra könnyen elszállíthatja, meghajtása 0'3 lóerőt, vagy két ember erejét igényli s mindezek mellett munkavégezménye óránként 4 q körül van, az ára pedig nem oly magas, hogy egy jobb gazda, vagy kisebb község is, vagy esetleg cséplőgép-tulajdonos meg ne vehetné.

Ezen új, magyar tudást és munkát dicsérő gép azonban csakis akkor fogja a közre nézve áldásos működését ki-

fejthetni, ha a malom- és cséplőgép-tulajdonosok — ahol tehát hajtóerő ingyen állana rendelkezésre — a vetőmag-tisztógépet is üzembehelyezik. Ekkor né-

hány kg magért, esetleg ocsuért mindenki már a csépléskor, vagy ha itt nem, az őrletéskor kiválóan tisztított vetőmaghoz jutna.

I R O D A L O M

Vihar után kisüt a nap

Írta: Földi Sándor I. é. n.

A szél borzolni kezdte az erdőt s megszólalt a millió néma falevél, — remegő, szürke csengettyű, nyelvük nincs, mégis fázósan, riadtan, nyersen zizzennek föl: Hol a nap? Ág reccsen és suhogott az avar, mintha valami láthatatlan iszonyat lopakodna befelé a sűrűben. Ki suffog? Ki berbitél? A bokrok. Ki kacag olyan élesen? Megriadt madár visogott a fészken. A fák sóhajtoztak, egy-egy földbeláncolt óriás, kit a szű, vagy a villám tép ki a rab-ságból... Aztán csönd szakad le az acélkék borulatban, az a mély, meleg hullámú, vihar előtti csend.

A vadász felhajtotta szélfogó gallérját s a töredezett hegyi-ösvényen megindult a völgy felé. Lent a szelídhajlású lankákat verte már a zápor sűrűcsapós ostora. Szürke pászták. Lehűk fölérzik a havasokig. Borult egek. Tornyosultak már a kerekedő felhők az éghatárokon. Mélyülő homály közepén egy-egy ki-rezzenő fényvirág: a viharfelhők méhében szunnyadó villám mosolya. És rádobbant a csöndben a föld szíve tompa-zengőn, csak úgy, mint egy óriási idegnek a rándulása. Nehéz óra közeleg! Az erdő komorzölden várt és hallgatott.

E pillanatban lövés dörrent s rövid, éles csattanása görgeteges robajjá nőtt a visszhang szárnyán, majd elmorajlott a sápadtszürke messzeségbe, a tova-nyargaló fellegek alatt. A vadász fel-figyelt és megállt.

— Vadorzó! — kapta le válláról fegyverét.

Mintha az a puskalövés nyitotta volna meg a vajúdo Természet nagy szimfóniáját: ég zendült, föld rendült, villám lobbant s mennydörgés rázta meg az

erdőt, hegyszaggató fekete dőrej. Utána ismét siketvaksi csend. A vadász áttört a sűrű bozótton s a fel-fellobbanó villámlás aranykék világánál kifutott a zúgó fák közül...

Az erdő megszakadt. Kicsi, kerek tisztásra nyílt. Túl szakadékos szirtek fogták körül, barlangos hegyoldal zárta be s amott hegyizuhatag tombolt alá orgonabúgásszerűen. Itt dördült el a lövés... Ott fut a tettes a sűrű málnarészben, észrevette és menekül az ágak és indák függönye mögött. Utána lőjjön? Az erdő eltakarta már. Igen! A vadorzó... Ott van az áldozata... világos, mandulaszínű folt: az őz a tisztás közepén.

Odasietett és fölējahajolt. Remek őzsuta! Tört szeme már halálba révült. Vérrózsák a gyepen. Piros élete még csurgadozott. Akkor lehelte ki páráját szegény...

A fürgeteg szekere az erdő fölött robajlott már, sístergő villámküllői cikázva járták az eget, dörögtek a felhők, mintha Sisera vasszekerei robognának kelet felé, zengett-zúgott az erdő, ezerhúrú eol-hárfa, játszik rajta Keresztelő Szent János és kereszteli már az erdőt. A havasi zápor egy sötét robbanás után megeredt...

Porzott a gyep, dobolt a zápor a fárianó levelén, víz és tűzpatakok nyíltak, rengette a hegyoldalt a fergeteg. Merre meneküljön? Ott a barlang, át-átsötétlik torka az esőfüggönyön, ahova szétveti azt egy pillanatra a vihar ereje. A fába villám sujthat... Nekifutamodott a vadul száguldó szélben s a málnarészben áttörtelve, felkapaszkodott a vízmósásos kőgörgetegen. Helyben van. A barlangba ugrott hirtelen.

Kék homály terjengett a világidős üregben, melyet a tűz és víz ősharca hasított a kő testén, hajdanok hajdanán. Kint tombolt a vihar, bent száraz csend ásitott s egy lépéssel beljebb már pokoli sötét. A vadász topogva rázta magáról a vizet, a barlang döngött bele, a fölriadt denevérsereg szárnya megsuhant a fekete homályban, mintha acélhúr pengene. Ki sóhajt? A szenvedő kő. A vadász befelé fordult s hallgatódzva figyelt.

Izzó szem meredt rá a vaksi homályból, mozdulatlan, fenyegető fényforrás. Feje nincs. Teste a sötétség. Fekete ködalak. Mintha Ródin faragta volna bele a sötétség lelkét fekete gránitba. De nini, sandán pillegett s hunyorogva les ki a sziklaltól alól. Emberi szem! Tekintete a félelmet és elszántságot szinte egyszerre tükrözi.

— Ki van itt? — szólt be élesen.

— Én...

Női hang. Leengette a fegyverét.

— Jöjjön elő.

Szép szál parasztasszony jött elő.

— Mit keres itt maga?

— A vihar elől... — mosolyogta zavartan.

Még benn állt a kék homályban, majd lassan kilépett a szürke derengésbe. Parasztmenyecske. Karcsú, magas alak. Darócból való férfikabát feszült rajta. A vadász meglepődött..

— És a fegyvere? — nézte merőn.

— Az uramé...

Szemlesítve állt.

— Ahá — kapott észbe a vadász. — Szoknyás vadorzó... Maga lőtte le az őzet?

— Én, tekintetes uram — mondta csendesen.

A fürgeteg ereje megnőtt, hogy a barlang nyögött bele.

— Úgy? — vont a vadász a szemöldökét. — Kinek az engedelmeivel?

— A kényszerűség — sóhajtott az asszony.

— És ha csendőrkézre adom?!

— Tán csak nem? — emelte rá a szemét csalódottan.

(Folyt. köv.)

ÖREGGAZDÁK

Rovatvezető: Lászlóffy István képesített gazda, korelnök.

Öreggazda társaink! Az Aranykalász ifjúsági folyóiratot ez évben VIII. kiadásában bocsátjuk útjára. Az első számot minden öreggazdának kivétel nélkül megküldjük s egyben közöljük, hogy részükre a folyóiratot, a tavalyi megállapodás értelmében, ez évben is évi 1'50 pengő előfizetési díjért adjuk. Aki az Aranykalászt meg akarja rendelni, az minden külön értesítés és felszólítás nélkül közölje a szerkesztőséggel pontos címét és küldje be az előfizetési díjat, mert az október hó közepe táján megjelendő második számot már csak azoknak küldjük, akik október hó 15-ig az előfizetési díjat beküldötték.

Felhívjuk öreggazda társaink figyelmét arra az újításunkra, hogy minden az iskola igazgatóságához érkezett állásbetöltés iránti megkérést, és minden változást, ami az öreggazdákra is vo-

natkozik lapunk „Öreggazda”-rovatában számról-számra közölni fogjuk. Tekintettel arra, hogy gyakran azonnali belépésre keresnek alkalmazottat, lapunk pedig havonta csak egyszer jelenik meg, célszerű, ha az elhelyezkedni kívánó öreggazdák ebbeli szándékukat szerkesztőségünkkel állandóan közlik. Ebben az esetben levélben közöljük az elhelyezkedési lehetőséget.

Szívesen közöljük díjtalanul bárkinek alkalmazott keresése iránti felhívását is.

Figyelem! Értesítjük az öreggazdákat, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Úr 1937. évi július hó 28-án kiadott 49.311/1937. IX. 1. számú rendelete alapján a középfokú gazdasági tanintézetet végzett „képesített” gazdák a községi közigazgatási (jegyzői) tanfolyamra hallgatóknak felvehetőek. Ezzel egy igen nagy

jelentőségű elhelyezkedési lehetőség nyílt meg a tanintézetet végzett gazdák részére.

Figyelem! A m. kir. Földművelésügyi Miniszter Úr 1937. év július hó 1-én 79.690/1937. I. A. 2. szám alatt kelt rendeletével az eddigi évekhez hasonlóan az 1937—38. tanévre is pályázatot hirdet a m. kir. felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra való felvételre. A tanfolyam célja az arra felvett hallgatóknak a szőlőművelésben és borkezelésben elméleti és gyakorlati alapon való magasabb kiképzése. A tanfolyamon szerzett oklevél bármilyen kiterjedésű szőlőnek, szőlővessző és szőlőoltvány termelési üzemnek, vagy borpincének önálló kezelésére, továbbá a szőlészeti és a borászati közigazgatásnál való alkalmazásra képesít. Az egy évre (2 félévre) terjedő tanfolyam október hó 1-én kezdődik. A tanfolyamra rendes hallgatókul oly pályázók vétetnek fel, akik valamely hazai gazdasági akadémián, vagy a m. kir. műszaki és gazdaságtudományi egyetem mezőgazdasági fakultásán oklevelet szereztek, akik a szarvasi m. kir. közép fokú gazdasági tanintézet képesítő vizsgáját jeles eredménnyel letették, végül, akik középiskolai érettségi vizsgálat megszerzése után a kertészeti tanintézetben oklevelet nyertek. A tanfolyam csak kellő számú hallgató jelentkezése esetén lesz megtartva. Ha a tanfolyamra rendes hallgatók kellő számban nem jelentkeznek, úgy korlátozott számban rendkívüli hallgatók is felvehetők. A rendkívüli hallgatóknak legalább középiskolai érettségi bizonyítvánnyal, vagy

közép fokú gazdasági tanintézeti képesítéssel kell bírniuk. A rendkívüli hallgatók az előadások hallgatására és a gyakorlatban való részvételre épp úgy vannak jogosítva és kötelezve, mint a rendes hallgatók, a tanfolyam befejeztével vizsgát is tehetnek, ennek eredményéről azonban bizonyítványt nem kapnak, csak egy igazolást arról, hogy a tanfolyamot rendkívüli hallgatói minőségben látogatták. A tandíj egész évre 50 P, mely félévenként egyenlő (25—25 pengős) részletekben, előre fizetendő. A tanfolyam hallgatói részére internátus áll rendelkezésre. A bentlakás díjtalan és ösztöndíjat helyettesít. A bentlakás kedvezménye az azt élvező hallgatótól a tanfolyam igazgatósága által megvonható, ha a hallgató évközben akár hanyagsága, akár magaviselete által arra érdemtelennek bizonyul. A felvett hallgatók ellátásukról maguk kötelesek gondoskodni. A tanfolyam legjobb előmenetelt tanusító és legjobb magaviseletű rendes hallgatóját tanulmányi ösztöndíjban részesítik. A 2 pengős okmánybélyeggel ellátott folyamodványhoz csatolandó a folyamodó végzett tanulmányait igazoló bizonyítvány s ha a folyamodó már alkalmazva volt, az ezen alkalmazást igazoló bizonyítványok is. A mellékletekre 30 filléres okmánybélyeg ragasztandó. Az ekként felszerelt és a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz címzett kérvények minden év augusztus hó 15-ig a m. kir. felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatóságához (Budapest, II. Herman Ottó út 15.) nyújtandók be.

H Í R E K

Közli: Bordács István IV. é. n.

† HASZMANN RUDOLF

... Fájdalom fogja el a kertész szívét, mikor letörve találja az első rózsabimbót, mely a tavasz közeledését hirdette. Ápolta, gondozta s a vihar letépte, mielőtt kifejezett volna. Elgondolkozva nézi

a természet bámulója is, sajnálata nem kisebb, mint az ápoló kertészé.

— Bimbó voltál Te is kedves társunk. Gyöngye virágkorodban tört le a halál kegyetlen keze. Vértő szívvel látják mulásodat a gondos kertészek, jó szüleid, tanáraid; elmerengve áll meg még az idegen is ravatalodnál; a megihatottság lerí arcáról. Egy elrablott élet van

koporsódba zárva, lehet, hogy fájdalma, bánata is, de mi azt nem látjuk. Most csak a veszteséget érezzük. Szerető fiú voltál, reményekre jogosító bimbó. S most elviszed ápoló, gondos szüleid minden reményét. Nem figyelhetik többé előrehaladásodat, nem örülhetnek sikereidnek s nem élvezhetik mosolygó arcodon a boldog béke jeleit.

Koporsódba zártad a mi örömünket is. Jó pajtásunk voltál s testvérünknek tekintettünk. Hol keressünk vigasztalást fájdalmunkra, hogy elvesztettünk. Az idő fiatalon tanít meg bennünket a mulandósággal való megbarátkozásra. De zúgolódhatunk-e Isten rendelése ellen? Az ő bölcsessége balzsamot ad fájó szívünkre. A mulandóság érzete, amely lesújt, fel is emel bennünket. Látjuk magunk körül a pusztulást. Elfonnyad a virág, elporlad majd a márvány sírod felett, a legszebb műrecek megsemmisülnek, csak egy nem szűnik meg: a szeretet.

Ez az örök szeretet békéltet meg minket a mulandóság gondolatával. Ez adja a reményt: nem váltunk meg örökre. Lelked él. Te nem haltál meg, csak előrementél, egy szebb, örök hazába, ahol egykor találkoztunk... V. E. B.

A „Gazdaifjúsági Önképzőkör” megalakulása. Az önképzőkör Kachelmann Curt tanárelnök úr elnöklete alatt szeptember 15-én tartotta meg alakuló közgyűlését. Az alakuló gyűlést dr. vitéz Székely Győző igazgató úr az önképzés fontosságáról tartott beszédével nyitotta meg. Az igazgató úr megnyitó beszéde után az önképzőkör tagjai nyílt szavazás útján megválasztották az ez évi tisztikart. Ifjúsági elnök: Cs. Darab József IV. é. n. Titkár: Pap Endre IV. é. n. Főjegyző: Váczi Dániel IV. é. n. Pénztáros: Sárváry László IV. é. n. Ellenőr: Józsa László IV. é. n. Aljegyzők: Fekete István és Jováncai Ferenc III. é. növendékek. Főkönyvtáros: Kiss Bálint IV. é. n. Alkönyvtárosok: gróf Széchenyi Sándor III. é. n., Király Ferenc II. é. n. és Szathmáry Aba I. é. n. Ifjúsági lapkezelő: Halász D. Géza IV. é. n.

Az ifjúsági sportkör ez évi tisztikara. A tanintézet ifjúsága Molnár Béla tanár-

elnök úr és Ozmann Jenő testnevelési tanár úr jelenlétében szeptember 21-én tartotta alakuló gyűlését és választotta meg tisztikarát, valamint szakosztályainak vezetőit. Ifjúsági sportelnök: Keresztes Károly IV. é. n. Titkár: Billege János IV. é. n. Pénztáros: Váczi Dániel IV. é. n. Főszertáros: Koós Endre IV. é. n. Szakosztályvezetők: Vívószakosztály-vezető: Kálmán György III. é. n. Céllovívószakosztály-vezető: Pap Endre IV. é. n. Teniszzakosztály-vezető: Cs. Darab József IV. é. n. Korcsolya- és jégkorongszakosztály-vezető: Rády György III. é. n. Úszószakosztály-vezető: Karvinszki Ottó III. é. n. Evezőszakosztály-vezető: Batta Lajos III. é. n. Atlétikai szakosztály-vezető: Tóth Ferenc IV. é. n. Labdarúgószakosztály-vezető: Orbázi Imre IV. é. n. Alszerztárosok: Józsa László IV. é. n., Fekete István III. é. n., Radics Gyula II. é. n., Helliger Tibor I. é. n.

Az „Aranykalász” ifjúsági folyóirat szerkesztősége. Az „Aranykalász” idejéig, VIII. évfolyamának szerkesztését a következő tanulók vállalták el. Főszerkesztő: Lahmann Sándor IV. é. n. Felelős szerkesztő: Tóth János IV. é. n. Főmunkatársak: Demeter György és Flóderer Jenő III. é. növendékek, a gazdasági rovat vezetői, Szabó Béla és Gy. Szabó István III. é. növendékek, az irodalmi rovat vezetői és Bordács István IV. é. n., aki a hírek vezetését vállalta el.

„Kállay” labdarúgó-mérkőzés. III. évfolyam—II. évfolyam 3:3 (3:1). III. évfolyam: Molnár — Lovas, Karvinszki — Huszár, Mézes, Pólya — gróf Haller, Józsa, Rády, Jováncai, Batta. II. évfolyam: Frank — Lakatos, Nagy — Greskovits, Breining, Radics — Szantner, Riesz, Platter, Lalák, Páhy. Vezette: Orbázi Imre. Borus időben kezdenek a csapatok. Unalmas mezőnyjáték alakul ki. Az 5. percben adódik az első veszélyes helyzet a III. évf. kapuja előtt. A 16-os sarkáról ívelődik a labda a kapu elé. Teljesen tisztán találja Szantnert, aki azonban elvétí a döntő pillanatban. A 9. percben a II. évf. megszerzi a vezetést. Platter lefut, lő, a védőkben akad a labda, Platter újra lő s most már süvítően vágódik a labda

a jobb alsó sarokba. 0:1. A 12. percben Jovánczai 30 méterről tálal Rády elé, aki a jó helyzetet góllá értékesíti. 1:1. A következő percben Frank lábbal ment. Mézes szabálytalanságáért szabadrúgást rúg Nagy, de mellé ível. Lalák lövését Molnár védi a 17. percben. A 24. percben a II. évf. sarokrúgást ér el. Eredménytelen. A 30. percben Haller indít letről, Rády kapja a labdát, kiadja Hallernak, ő beadja, Jovánczai ront. A labda a kapu előtt pattog, míg Józsa bepöccinti. 2:1. A III. évf. 2 perc múlva Batta beadásából Rády révén újabb gólt ér el. 3:1. A második félidő góllal

indul. A 4. percben Lalák fordulásból, a 16-os tájáról szép gólt küld a bal sarokba. 3:2. A 8. percben szabadon rúg Lakatos, a végén Páhy föléli. A 13. percben Józsa bombáz mellé, majd II. éves korner következik. Eredménytelen. Platter—Lalák összjáték, de Molnár lábbal ment. A 31. percben egyenlít a II. évf. Platter fejesével 3:3. Az utolsó percekben Szantner ront, majd Orbázi a mérkőzés végét jelzi. Mindkét csapat lelkesen játszott, a III. évfolyamból Lovas, II.-ből Platter és Nagy S. volt jó. Orbázi közmegelegedésre vezette a mérkőzést.

„Aranykalász” ifjúsági, gazdasági, irodalmi, időszaki lap, szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvason a M. Kir. Középfokú Gazdasági Tanintézetben, Petőfi utca 2. Telefon: 88.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Kachelmann Curt m. kir. gazdasági tanár.

Kozmetika. Szép akar lenni?

Jöjjön hozzám. Zsíros, pattanásos arcbőrét szakszerű kezeléssel rövid idő alatt üdévé, bársonyossá változtatom. Megfelelő gyógyszer, szappan használata már fél siker!

Herczegh Ferencné kozmetikai terme,
Szent István király utca 74.

Elegáns a frizurája,
Habselyem az arca,
Ha **KONDACS** a fodrásza.

Kondacs Pál fodrász
Darida-ház (Postával szemben)

„Aranykalász”-hüvely,
legújabb öngyújtók
csak **Novodomszky-trafikban.**
Szarvas. Piac tér.

Gazdaságok! Traktortulajdonosok!

Mindennemű szükségletüket legelőnyösebben

BUK ADOLF FIAI

Szarvas, piactéri üzletében
szerezhetik be. Mezőgazdasági gépraktár. Traktor-alkatrészek és felszerelések. A Shell Kőolaj Részvénytársaság szarvasi lerakata. Traktorolajok nagy raktára. Shell, Dormant, Wash gyümölcsfa-permetező szerek.

Mérlegek!

Permetezőgépek!

Pálfi Sándor divatcipész

Szarvas (Gazdasági Tanintézet mellett.)

Megrendelésre mérték után készítem a legkülönbébb cipőket, a legújabb divat szerint.

Javítások!

Pontos kiszolgálás!

FÉNYKÉPET

a legszebb és legművészebb kidolgozásban

RÓTH BÉLA UTÓDA

Demeter Károly készít.

Párisban több éven át szerzett tapasztalatai biztosítják a teljes sikert.

A fényképezés terén szerzett magas kitüntetései páratlanok az országban.

Mérsékelt árak!

— Amatőrfelvételek szakszerű kidolgozása. —

„UNIÓ” Árubeszerzési Forrás bevásárlási helye

Ungár divatháza

Szarvas

Piac tér

Kész férfiruhák, felöltők, bőrkabátok, női és férfi divatszövetek, selymek, mindennemű textiláruk nagy raktára.

Ifj. Sztrehovszky Márton

rádiótechnikai villamosságai szaküzlete

Szarvas, Piac tér. Telefon 59.

Rádiók, gramfonok, lemezek, csillárok, varrógépek, mótorkerékpárok, alkatrészek és fényképeseti cikkek nagy raktára. Kedvező részletfizetés. Rádió és gramfon kölcsönzés. Javítás jótállással.

Oraveczi János angol úriszabóság
Szarvas. Járásbírószállag szemben.

A legújabb divat szerint a legolcsóbban és legpontosabban szolgál ki. Egyenruha készítés.

Mrena Kálmán cipész Szarvas.
Piac tér.

Megrendelésre készít mindennemű cipőbet, cipőfelsőrészeket, vállat javításokat, festéseket tisztításokat. Saját készítményű cipők raktáron.

Farkas Flórián férfi- és női fodrász
Szarvas, GfSz-épület.

Hajvágás, borotválás, ondolálás. Előzékeny kiszolgálás. Olcsó árak!

Demcsák Mária kenyérsütődeje,
liszt- és termény-
üzlete Szarvas.

Naponta friss házikenyér kapható. Szolid árak.

Székely Mózes órák és ékszerész
Szarvas, Gőzfürdő mellett.

Órák, ékszerek, dísz tárgyak, szemüvegek állandó gazdag választékban!

Leszállított árak! Garantált órajavítás!

Özv. Perczel Jánosné

cukrászdája, Szarvas, Horthy Miklós út.

A legkitűnőbb friss cukrászsütemények, cukorkák, fagyaltok állandóan kaphatók. Tortákat és süteményeket rendelésre is készít.

Gyurcsik Mihály úriszabóság

Deák Ferenc utca 87. (Rómer-ház.)

Itt készülnek a legelegánsabb öltönyök, formaruhák, lovaglő- és sportnadrágok. Szolid árak!

Hajós Sándor cipésmester,
Szarvas, Deák F. u. 93.

Megrendelésre készít férfi-, női- és gyermekcipőket. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. Középiskolai tanulóknak kedvezmény!

Ha nem ízlik bablevese,

Réthy-ecetet tegyen bele,

Mert a madár is azt csicsergi az ágon,

Hogy **Réthy-ecet** a legjobb a világon.

Réthy-ecetgyár, Szarvas. Telefon 39.

Dalos Sámuel

úriszabó

Szarvas, Horthy Miklós út 5.

az elegáns urak szabója.

Kitűnő szabás, olcsó árak. Kedvező részletfizetési feltételek. Egyenruha készítés.

Keszt Sándorné fűszer-
és csemegeüzlete.
Piac tér. (Katholikus templom mögött.)

Elsőrangú hideg vacsorák, friss húsárak, felvágottak, sajtok, csokoládék, cukorkák, Gerbeaux a lehető legolcsóbb árban beszerezhetők.

Berger Margit modern fényképeszeti
műterme, Szarvas.

Fényképfelvételek, nagyítások, amatőr felvételek kidolgozása olcsó áron, elsőrendű kivitelben készülnek. (Melis-féle ház.)

Paulovics István úriszabónál

készülnek a legelegánsabb ruhák a legolcsóbban. Egyenruha készítés. Pontos kiszolgálás!

Fleischer Jenő órák és ékszerész
Szarvas, Horthy M. út.

Órák, gyűrűk, láncok, cigarettaszelencék, divatos fazonokban, olcsó árakért kaphatók. Órajavítások jótállás mellett készülnek.

Gross Sándor üveg- és porcellán-
kereskedése
Szarvas, Piac tér.

Fényképek, festmények és gobelin kézimunkák szakszerű és legolcsóbb keretezése.

Kovácsik Pál fűszer- és csemege-
kereskedő, Szarvas.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát fűszer-, csemege-, festék- és vegyesárakban.

Korbely Samu úriszabó, Szarvas
Horthy Miklós út 13.

Kitűnő szabás, pontos kiszolgálás, olcsó árak. Divatos szövetek állandó nagy raktára. Tanintézetek egyenruhák és sapkák készítése.

Fenyő László

Filléres Divatruhaházában szerezheti be legolcsóbban szükségletét. Fehér szarvasbőr kesztyű már 6:50 P-től. Árpád-bazár.

Gaál István géplakatos — Szarvas,
Benka Gyula utca.

Ajánlja villanyerőre berendezett modern műhelyt, ahol e szakmába vágó minden munkát felelősség mellett, gyorsan, kifogástalanul és olcsó áron készít.

Tessék a címre ügynelni!

NAGY SÁNDOR

könyv-, zenemű-, tankönyv-, írószer-, rajzser- és papírkereskedő
sportcikk legolcsóbb beszerzési helye.

A Szarvasi Közlöny könyvnyomdája és könyvkötészete
Szarvas, Horthy Miklós út 9. sz. Telefon: 16.
(A Gazdasági Tanintézet közelében.)

Elegáns akar lenni?

Vásároljon **Miklós József**
divatüzletében,

ahol a **legjobb** árut a **legolcsóbban** kaphatja meg.

Hol a vígság mostanában?

A szarvasi »Kis-Árpádban«

KIS-ÁRPÁD vendéglő

Szarvas

Cigányzene! Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

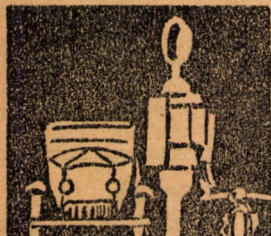
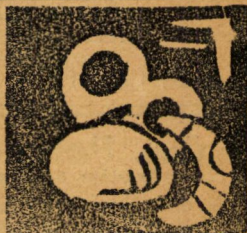
Piros József

első fehérkenyér

Megrendelésre mindenféle zsúrkenye-
ret, kuglófot, grahamkenyeret készít.

sütődéje,

Szarvas

Benzintöltő-állomás

Szarvas. Újtemplommal szemben.

Autókhöz, traktorokhoz, mo'orkerékpárokhoz csak
világhírű SHELL benzint és olajat
használjon! A jó üzemanyag meghosszabbítja a gép élettartamát.

Demcsák Pál mészáros
és hentes

Szarvas — Beliczey út 9. szám.

Ajánlja kitűnő és ízletes hentesáruit.

Állandóan kapható friss sertés-, marha-, borjú- és birkahús,
továbbá elsőrendű szalonna, tepertő és disznósajt.

Szarvas község kertészete és faiskolája

Szállít **gyümölcsfákat** (alma, körte, szilva, kajszinbarack, őszibarack), **bo-**
kor- és magastörzsű-rózsákat és
díszfákat (hárs, platán, szil, kanadai-
és jegenyenyár, gömbakác és acérfélék).

A faiskola a M. Kir. Növényélet és Kórtani
Állomás állandó ellenőrzése alatt áll.

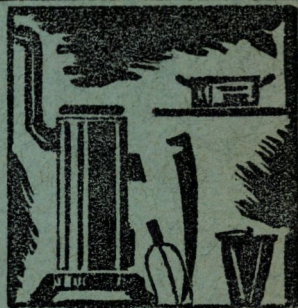
Bárány Béla

vaskereskedő

SZARVAS

Telefon 120.

Vas, szerszám, épület- és bútoralások,
háztartási cikkek, festékek, olajok,
lakkok raktára.

Donner Árpád

faraktára ————— SZARVAS

Állandóan raktáron tart mindenféle épületfát
és építkezési anyagot.

Legolcsóbb beszerzési forrás, kiváló minőség.

Szarvasi „HANGYA”

Fogyasztási és Értékesítő

Szövetkezet

SZARVAS

II. ker., 39. (Gőzfürdővel szemben)

Fűszer — Csemöge — Háztartási cikkek

Rőfösárunk nagy választékban raktáron

A HANGYA-kocsmában

a legkitűnőbb borok kaphatók.

Tankönyvek, írószerek, füzetek

legolcsóbb bevásárlási forrása Díszmű
könyv-
kötészet
a MÜLLER-könykereskedés

„Hattyú”-Illatszertár Szarvas, Piac tér

A legkitűnőbb kölni-vizek, szappanok, fésűárak,
piperecikkek, gyógycukorkák, fényképészeti cikkek
és vegyszerek a legjutányosabb árban kaphatók.

H
A
J
Ó
L
A
K
A
R

járni
kerékpáron,
szórakozni
rádióval,
gramofonnal,

v á s á r o l j o n

Bakos László
villanszerelő és műszerésznél
Árpád-bazár 1.

Szerelés Eladás Javítás

Gáspár-malom Szarvas

Utolérhetetlen minőségű őrleményeit
és péküzemének ízletes készítményeit jutányos áron
hozza forgalomba. Állandó nagy raktár!

Mindent fillérekért!

Mindent a vevőért!

Rövidárak, csipke, szalag, divatgombok, bőrvégek, cserkész-fel-
szerelések, kofferek, táskák, férfi és női divatcikkek, gazdász,
gimnazista és polgári iskolai egyensapok, magyar ruha felsze-
relések a legolcsóbban szerezhetők be

a Filléres Gombáru-üzletben

Andermann, Szarvas, Piac tér, a róm. kat. iskola épületében.

A Mezőgazdasági Közraktárak R.-T.

tárházai (telefon 15.) a vasútállomással szemben,
elfogad mindennemű terményt és árut mérsékelt
díjak mellett beraktározásra, amelyre a

Szarvasi Takarékpénztár Telefon 5.

előnyös feltételű kölcsönöket folyósít.

A takarékpénztár ezenkívül elfogad betéteket jó
kamatozásra és foglalkozik a banküzlet minden ágával.

